Det er 60 år siden - og 20…

af Lars Lindhard

Den 21. maj 2026 er det 60 år siden, at persontrafikken ophørte på ”Løgstørbanen”.

Forud var gået mange år og mange problemer med underskud og nedlæggelsestrusler. Banen blev anlagt, inden bilerne kom til, men det viste sig hurtigt, at banen ikke kunne klare konkurrencen, da biltrafikken kom i gang.

Anlægget af banen gik i gang i 1890, og banen, der gik til Hobro via Aalestrup, blev indviet den 14. juli 1893. Løgstør fik en stor station med flere læssespor, drejeskive, remise og et stort vandtårn med kulgård til at forsyne lokomotiverne.

Og der blev lavet en stor gennemgravning af ”Bakken øst for Byen”, som det hed i Løgstør Avis.

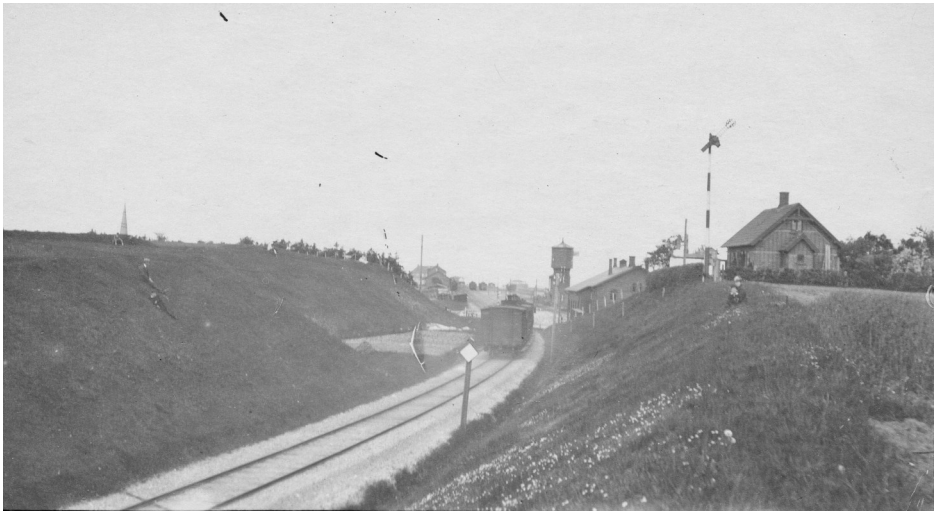

Et ankommende tog passerer gennemskæringen ca. år 1900.

Et godstog afgår 1931. foto Franz Raab.

Travlhed på stationen 1931. Foto Franz Raab.

Banen kaldtes ”Himmerlandsbanerne”, for samtidig blev en privat anlagt bane fra Aalestrup til Viborg indviet, og DSB stod for driften på begge strækninger.

Langs banerne voksede byerne op, især Aars og Aalestrup, men det viste sig hurtigt, at banerne gav underskud, der var hverken passagerer eller gods nok, og i 1935 blev der fremsat lovforslag om nedlæggelse af begge baner.

Denne trussel hang over banerne i flere år og betød, at der ikke blev brugt penge på bl.a. vedligehold, men nedlæggelsen forsvandt ud i glemslen, der kom mere gods til, og driften fortsatte med reduceret persontrafik, hvilket ikke gjorde interessen for at tage toget større. Det hjalp heller ikke, at flere stationer på banerne mistede betjeningen og blev nedrykket til trinbræt. Aars og Aalestrup forblev stationer, da de betjente flere baner, Aalestrup havde jo de to grene af himmerlandsbanerne, Aars havde strækningen til Løgstør plus privatbanen Aalborg- Hvalpsund.

Løgstør station set fra nord juli 1956.

Remisearealet maj 1966. Selv om det er en del år siden, her sidste kørte damplokomotiver, har stationen stadig vandkran, slaggegrav og drejeskive. Kun vandtårnet er væk. Foto Erik V. Pedersen.

Men i løbet af 1950'erne blev det klart, at der skulle gøres noget ved DSB's store underskud. DSB skulle skære ned, og mange sidebaner måtte lade livet. Det gik også ud over banerne i Himmerland. I 1959 blev persontrafikken på strækningen fra Aalestrup til Viborg nedlagt, og i 1966 kom turen så til strækningen Hobro-Løgstør, som indstillede persontrafikken den 21. maj 1966.

Persontog klar til afgang maj 1966. I baggrunden et godstog. Foto Otto H. Madsen

Sidste tog med passagerer afgik fra Løgstør den 21. maj 1966 kl. 19.30, og mange rejsende benyttede lejligheden til at få den sidste tur, bl.a. en 81-årig mand, der som 8-årig havde overværet indvielsen.

Sidste persontog forlader Løgstør den 21. maj 1966 kl. 19.30. Foto Ove Gertsen.

Banen blev reduceret til godsbane via Viborg, idet strækningen fra Aalestrup til Hobro blev nedlagt og sporet fjernet. Få år senere i 1969 blev Hvalpsundbanen nedlagt, og sporet blev også her fjernet.

I 1980 fjernede DSB en stor del af spornettet på Løgstør station, bl.a. sporet hen til selve stationsbygningen, og de ledige arealer blev efterhånden bebygget med forskellige industribygninger, bl.a. et fagforeningskontor og Carlsbergs øldepot, som dengang endnu fik øl leveret pr. jernbane.

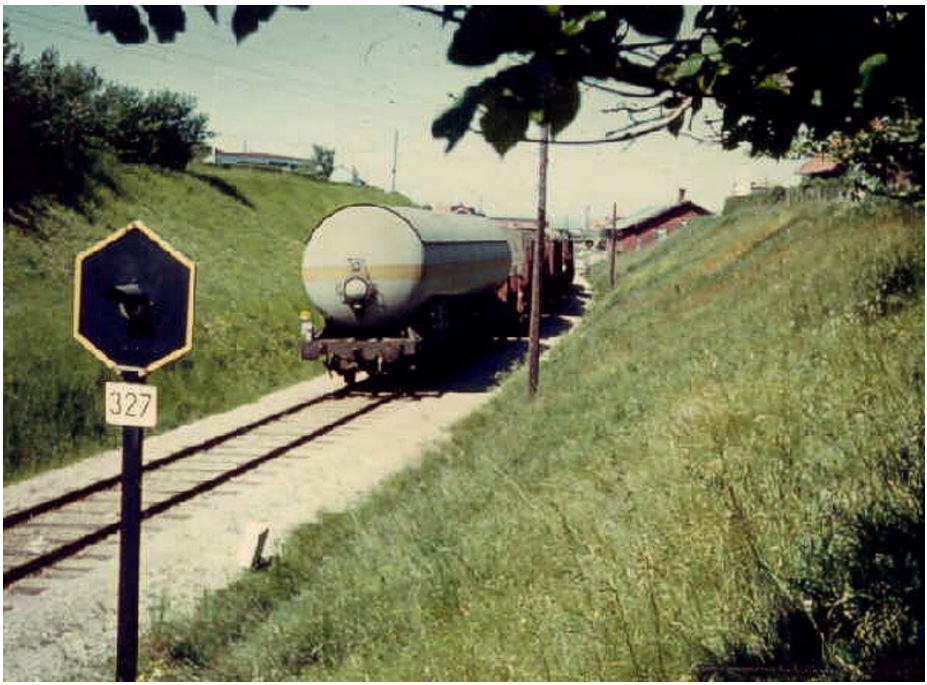

Det daglige godstog ankommer til Løgstør juli 1968. Foto Lars Lindhard

I 1993 fejrede banen sit 100-års jubilæum med særtog og festivitas på stationsområdet. Trafikminister Helge Mortensen deltog og holdt en tale, hvor han højstemt lovede, at banen ikke ville blive nedlagt. Det har han næppe fået ros for hos DSB, som meget gerne så banen helt nedlagt, så man kunne spare nogle penge.

Det daglige godstog fik efterhånden mindre og mindre at køre med – lastbilerne havde for længst vundet kampen, og DSB gjorde intet for at ændre udviklingen - og i 1997 indstillede DSB Gods godstrafikken helt.

Løgstør Kommune forsøgte at få andre til at fortsætte trafikken, og i 1998 begyndte "Privat Banen Sønderjylland" at køre på strækningen. Det faldt åbenbart ikke i god jord hos Banestyrelsen, som ikke ville godkende trafikken på grund af banens tilstand, og der blev uden varsel slukket for strømmen til bomme og overkørsler, så togene måtte standse ved alle overkørslerne og rangere forsigtigt over, medens to mand holdt vagt. Det standsede imidlertid ikke godstogene, som sneglede sig helt til Løgstør med rør til Løgstør Rør, så i slutningen af 1998 indførte man en ny adgangsafgift til godsbaner, som betød, at det ville koste 126.000 kr. at køre de 80 km fra Viborg til Løgstør.

Trafikministeren taler. Foto Lars Lindhard

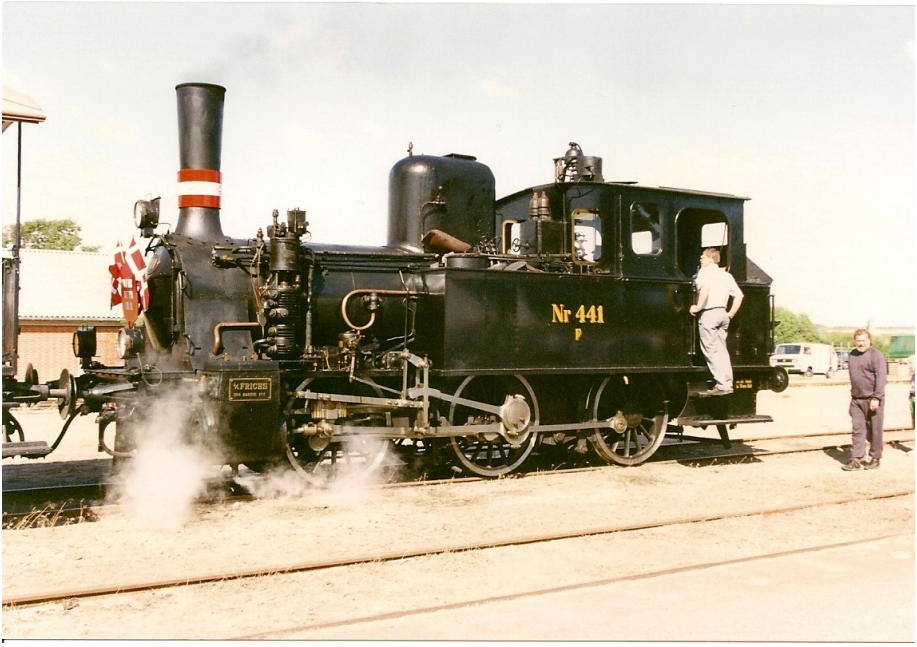

Jubilæumstoget, som nu skal køre baglæns til Viborg, inspiceres af jubilæumsgæsterne. Foto Lars Lindhard.

Det virkede! Kørslerne stoppede i maj 1999, hvorefter sporene blev spærret i Viborg, og strækningen lå herefter øde hen, indtil folketinget den 16. december 2004 nedlagde banen ved lov. Sporene blev taget op på hele strækningen til Viborg fra oktober 2005 . De sidste skinner på Løgstør Station blev fjernet i begyndelsen af juni 2006 – så vi kan "fejre" endnu et banejubilæum - 20 år siden lukningen .

De sidste skinner trækkes ind til Løgstør den 3. juni 2006. Foto Mogens Duus.

Efter nedlæggelsen blev banestrækningen til "Himmerlandsstien", hvor turen stadig kan nydes, ikke længere med tog, men til fods eller på cykel.

Og dog…

Det er ikke helt slut med banen.

Den sidste rest 20. maj 2026. Foto Lars Lindhard

I et hjørne af stationsarealet i Løgstør findes endnu en lille stump af banen, nemlig det tidligere sidespor ind til "Dalsøgas". (Den hvide streg til venstre på billedet s. 3).

Her kom store gastankvogne med jævne mellemrum, indtil depotet blev lukket. Sidesporet blev dog ikke fjernet, da resten af skinnearealet blev ryddet i 2006, så her kan du endnu se den *allersidste* rest af Himmerlandsbanerne.

Vogne hentes ved gasdepotet den 28. juni 1993. Foto Ole M. Nielsen.

Læs mere om Himmerlandsbanerne her:

"**Himmerlandsbanerne 1893-1993**" af N.H. Lindhard m.fl. Krejls Forlag 1993.

"**Kampen om Himmerlandsbanerne**" af Mogens Duus banebøger 2013.